

24 MAI 2011

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Det kongelige justis- og politidepartement
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres referanse

Vår referanse

Dato

2011/00629-5 008

19.05.2011

Høringssvar fra Politidirektoratet - endringer i utlendingsloven - innføring av Schengen-standardisert oppholdskort med elektronisk lagret biometri

Vi viser til høringsbrev av 23.2.2011 fra Justisdepartementet med forslag til endringer i utlendingsloven for å rettslig forankre innføring av Schengen-standardisert oppholdskort, med elektronisk lagret biometri i form av fingeravtrykk.

Politidirektoratet har invitert et utvalg politidistrikter, samt Politiets utlendingsenhet og Kripos til å komme med innspill til høringen. Politiets utlendingsenhet og Oslo politidistrikt har kommet med innspill som er innarbeidet i dette høringssvaret.

Politidirektoratet stiller seg positiv til at det innføres et standardisert oppholdskort med biometri til utlendinger som innvilges midlertidig eller permanent oppholdstillatelse. Oppholdskortet vil forenkle politiets kontrolloppgaver etter utlendingsloven, jf. utlendingsloven §§ 21 og 22, jf. 15. Politidirektoratet mener at et slikt oppholdskort kan være et av flere virkemidler som kan bidra til bekjempelse av illegal innvandring, ulovlig opphold i landet og i neste omgang til bekjempelse av kriminalitet.

Vi vil påpeke at sikkerhetsstandarden vil være særdeles viktig ved produksjon av kortene for å forhindre misbruk.

Politidirektoratet støtter i det vesentligste departementets utredning og forslag til nye bestemmelser i utlendingsloven. Vi har kun enkelte merknader til forslagene.

Forslagets § 64a

- *Personkrets*

Av høringsbrevet går det frem at alle utlendinger over seks år som innvilges oppholdstillatelse skal få utstedt oppholdskort med biometri. Departementet har foreslått en ny bestemmelse i utlendingsloven § 64a der rett og plikt til oppholdskort fremgår. Politidirektoratet kan ikke se at det av bestemmelsen eller tilhørende forskrifter fremgår noen aldersgrense.

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12
Tlf: 23 36 41 00 Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950 mva
Bankgiro: 7694.05.02388

Oslo politidistrikt viser i sitt innspill at det anses uheldig at barn under seks år ikke skal omfattes av ordningen om standardisert Schengen oppholdskort. Dette innebærer at to systemer må opprettholdes, henholdsvis utstedelse av Schengen etikett i reisedokument og Schengen oppholdskort. Opprettholdelse av to systemer er ikke ønskelig fra politiets side. Det savnes også en nærmere redegjørelse for aldersgrensen på seks år, utover at det er grensen som er satt i Rådsforordningen (EF) nr. 380/2008 artikkel 4b. Dersom hensynet bak aldersgrensen er at det ikke skal tas fingeravtrykk av barn under seks år, bør det kunne utstedes oppholdskort uten fingeravtrykk, slik det gjøres for reisedokumenter for barn i dag. Er hensynet bak forslaget at barn endrer utseende, vil det samme skje ved utstedelse av etikett.

Politiets utlendingsenhet har i sitt høringsinnspill bemerket at det også er ønskelig at det innføres biometri i registreringsbeviset til asylsøkere, og at dette kan lette kontrolloppgavene også med denne gruppen. Det vises til at det i utlendingsloven § 100 er hjemmel for å oppta fingeravtrykk og sjekke avtrykkene opp mot utlendingsregisteret.

- *Innholdet i oppholdskortet*

Av forslaget § 64a går det frem at oppholdskortet skal dokumentere oppholdstillatelsen. Det går klart frem av høringsbrevet på side 7 av kortet ikke er ment som et identitetsdokument. For å unngå tvil om oppholdskortets status, foreslår Politidirektoratet at det klart går frem av lovteksten i § 64a at oppholdskortet ikke er et identitetsdokument.

- *Følger for bruk av innreisevisum*

Politidirektoratet forstår forslaget slik at visumpliktige utlendinger som søker tillatelse fra utenriksstasjon, ikke i alle tilfeller må få utstedt visum med rett til opphold i syv dager, idet utenriksstasjonen gis kompetanse til å utstede oppholdskortet som skal brukes ved innreise i Schengen. Av utlendingsforskriften § 3-13 første ledd går det frem at visse utenriksstasjoner ”skal” utstede innreisevisum for denne gruppen. Politidirektoratet mener bestemmelsen må endres som følge av at utenriksstasjoner med det nye forslaget kan utstede oppholdskort direkte.

- *Beregning av tillatelsens varighet*

Departementet har ikke omtalt bestemmelsene om oppholdstillatelsens varighet ved midlertidige tillatelser i høringsbrevet. Politidirektoratet går derfor ut fra at de gjeldende bestemmelser om at dato for melding til politiet, jf. utlendingsloven § 19, jf. forskriften § 4-22, vil gi grunnlag for beregning av varigheten for første gangs tillatelse, jf. forskriften § 10-17 annet ledd. Av denne bestemmelsens første ledd går det frem at det i oppholdstillatelsen skal settes en dato for siste innreisedag. Politidirektoratet antar at dette er informasjon som vil fremgå ved avlesing av oppholdskortet ved grensepassering for utlendinger som har fått oppholdskortet utstedt av utenriksstasjon.

Forslagets § 100a

Av forslaget § 100a går det frem at biometrisk personinformasjon skal lagres i oppholdskortet. Av høringsforslagets punkt 4.11 er det presisert at biometrien kun skal lagres i kortet og foreløpig ikke i noe register. Videre fremgår det av punkt 4.8 at biometri skal oppas etter at søkeren har fått oppholdstillatelse. En slik løsning innebærer at søkeren må møte flere ganger hos førstelinjen.

Oslo politidistrikt påpeker i sitt høringsinnspill at det er et overordnet mål for utlendingsforvaltningen å begrense antall oppmøter i forbindelse med utlendingssaker, og at

det ideelt sett er ønskelig med kun ett oppmøte. Distriktet har i denne sammenheng pekt på at det er ønskelig at biometri tas opp ved innlevering av søknaden, slik at oppholdskortet kan sendes direkte fra produsenten etter at tillatelse er innvilget. En slik løsning innebærer at biometrisk personinformasjon må lagres midlertidig inntil vedtaket er fattet. Det foreslås i tilfellet at informasjonen slettes etter at oppholdskortet er produsert eller når søknaden er avslått.

Oslo politidistrikt foreslår at søkeren uansett bør få oppholdskortet direkte i posten fra produsenten når vedtak er fattet og politiet eller utenriksstasjonen har opptatt biometrisk informasjon. Dersom kortet skal returneres fra produsent til førstelinjen innebærer det ytterligere oppmøte for søkeren og merarbeid for førstelinjen. Samlet sett vil det føre til at søkeren må møte opp ved førstelinjen flere ganger enn i dag.

Forslagets § 100b

I forslaget til § 100b foreslås at Utlendingsdirektoratet, utenriksstasjoner, politiet og andre med kontrollmyndighet etter § 22 skal gis anledning til å kontrollere fremlagt oppholdskort, se også høringsbrevets side 11. Politidirektoratet ser behovet for at de ulike aktørene i utlendingsforvaltningen gis adgang til å kontrollere om utlendingens foto og fingeravtrykk stemmer overens med de som fremgår av oppholdskortet. Imidlertid savnes en redegjørelse for i hvilke tilfeller de ulike aktørene skal kunne foreta kontroll av identitet med hjemmel i forslaget § 100b opp mot de oppgavene *politiet* er gitt etter utlendingsloven §§ 21 og 22. Vi viser i denne forbindelse til høringsbrevets kapittel 4.1 hvor det fremgår at oppholdskortet skal brukes i forbindelse med passering av Schengen yttergrense og ved innlandskontroll for å dokumentere oppholdsstatus i Norge eller annet Schengenland.

Politidirektoratet stiller også spørsmål ved de rent tekniske konsekvensene av bestemmelsen. Vi er informert om at det er politiets Grensekontrollsystem som skal brukes til avlesing av kortene opp mot utlendingens status, men vi er ikke informert om hvilket system som skal brukes til avlesing av biometri. Vi påpeker at det per i dag kun er politiet som benytter Grensekontrollsystemet.

Betydning for politiet at Utlendingsdirektoratet er behandleransvarlig for opptak av fingeravtrykk og lagring av oppholdskortene

I høringsbrevet foreslås det at Utlendingsdirektoratet får behandlingsansvaret for opptak av fingeravtrykk og lagring i oppholdskort. Vi viser til høringsbrevet der det fremgår at Utlendingsdirektoratet blir ansvarlig for at opplysningene behandles i tråd med personopplysningsloven. Politidirektoratet savner en redegjørelse av de nærmere konsekvensene dette vil ha for politiet. Politiet er gitt særlige kontrolloppgaver i utlendingsloven, og det er oppgaver som Utlendingsdirektoratet ikke har instruksjonsmyndighet over. Det er til disse oppgavene politiet vil kontrollere kortet, jf. også høringsbrevets punkt 4.1.

Politidirektoratet viser til at politiet har inngått en databehandleravtale med Utlendingsdirektoratet om behandling av personopplysninger i DUF, og at Utlendingsdirektoratet tolker personopplysningsloven slik at politiet ikke kan gis tilgang til opplysninger i DUF gjennom avtalen til å utføre de oppgaver som Utlendingsdirektoratet ikke kan instruere politiet om utførelsen av. Dette gjelder blant annet kontrolloppgavene politiet er gitt i utlendingsloven, se i denne sammenheng personopplysningsloven § 11. Vi er i dialog med Utlendingsdirektoratet for å finne løsninger på hvordan politiet skal få de tilganger som er nødvendig for å kunne løse disse oppgavene. Det er i denne sammenheng

av interesse å se på hvilken betydning det vil ha at Utlendingsdirektoratet gis behandlingsansvaret for oppholdskortene.

Økonomiske konsekvenser

Vi viser til det vi ovenfor har påpekt i forbindelse med avlesningsutstyr og konsekvensene av at flere aktører enn politiet i utlendingsforvaltningen er gitt kontrolloppgaver i forslaget § 100b. Politidirektoratet er som vist til usikker på omfanget av forslaget, men vil peke på at det vil få betydelige økonomiske konsekvenser å utvikle og anskaffe avlesingsutstyr, ikke minst dersom også andre aktører enn politiet skal besitte utstyret.

Med hilsen

Johannes Ivar Aune
fung. prosjektleder

Kristin Aabelvik Evensen
seniorrådgiver

Saksbehandler:
Kristin Aabelvik Evensen
Tlf: 23364201